

	Emri i institucionit: DREJTORIA E PËRGJITHSHME E STANDARDIZIMIT	Dokumenti Nr.: RC/DS/117	
	Titulli: Plani strategjik i biznesit për DPS/KT	Versioni: 01	Faqe Nr.: Faqe 1/6

PSB, 24.11.2021

Titulli i DPS/KT:

DPS/KT 6 “Siguria teknike dhe mjedisi”

A Historiku dhe fusha e zbatimit

DPS/KT 6 është krijuar më 04.02.2008 në përputhje me Ligjin Nr. 9870, datë 02.04.2008 “Për Standardizimin”, i ndryshuar me Rregulloren e brendshme të DPS dhe duke ndjekur strategjinë e CEN/CENELEC dhe ISO/IEC mbi krijimin dhe funksionimin e komiteteve teknike. Fusha e këtij KT është adoptimi i standardeve evropiane dhe ndërkombëtare CENELEC/IEC në lidhje me kërkesat e sigurisë së pajisjeve elektrike për përdorime shtëpiake dhe të ngjashme me to, sigurinë e makinerive, standardet e sigurisë për komandimin elektrik automatik për përdorim shtëpiak dhe të ngjashëm me të, standardet e sigurisë për pajisjet për përdorim në ambiente me rrezik në sajë të prezencës së mundshme të atmosferës eksplozive të gazeve, avujve dhe pluhurave të djegshme, performancën e pajisjeve elektrike shtëpiake, duke adoptuar standarde që japin informacion për mjetet e provave dhe informacione të tjera të nevojshme për përdoruesit e këtyre standardeve kryesisht prodhues, konsumator, organizata qeveritare dhe organizma testimi dhe certifikimi, standarde që lidhen me pajisjet elektrike, sistemet elektrike dhe *software* të përdorura në kujdesin shëndetësor dhe efektet e tyre tek pacientët, përdoruesit, personat e tjerë dhe ndikimi i tyre në mjedisin rrethues, pajisje të tjera të përdorura në ambientet shtëpiake, etj. Aspektet mjedisore që lidhen me pajisjet elektrike janë brenda fushëveprimit të këtij KT. Gjithashtu fusha e këtij KT janë edhe standardet që lidhen me mbrojtjen e ndërtesave, personave, zonave dhe pronës kundër veprimeve mashtruese, që kanë për qëllim hyrjen në një vend ose të marrin ose të përdorin diçka pa lejen dhe kërcënime të tjera ndaj personave. Gjithashtu nisur nga ritmet e zhvillimit dhe politikat dhe prioritetet e qeverisë në fushën e zhvillimit të industrisë elektrike, dhe sidomos mbështetur edhe në Planin Strategjik Kombëtar për Energjinë 2018-2030, ku parashtrihen prioritetet për prodhimin e energjisë jo vetëm nga burimet ujore por edhe prodhimi i energjisë nga burimet e rinovueshme, ne si komitet teknik kemi filluar të adoptojmë edhe standardet në lidhje me sistemet dhe panelet fotovoltaike për tju përgjigjur këtyre prioritetet dhe objektivave të vendosura në strategjinë kombëtare të energjisë.

B Mjedisi i biznesit

B.1 Të përgjithshme

Puna e KT 6 vazhdon me një ritëm të shpejtë për shkak të rritjes së përdorimit të pajisjeve që bien në fushën e këtij KT dhe duke ju përgjigjur ritmeve të zhvillimit teknologjik. Pjesa më e madhe e standardeve të adoptuara nga ky KT janë standarde të harmonizuara nën Direktivat LVD (2014/35/EC) dhe EMC (2014/30/EC). Në kuadrin e përmbushjes së detyrimeve për anëtarësim në CEN/CENELEC dhe duke u bazuar edhe në strategjinë e DPS është e detyrueshme për ne adoptimi 100 % i standardeve nën këto direktiva. Shërbimet e kujdesit shëndetësor, në këtë kuadër krijimi i *database* të pacientëve, sistemi eHR, pajisjet elektrike mjekësore, softuerët në lidhje me kujdesin shëndetësor dhe rrjetet e IT janë rritur me shpejtësi si rezultat i rritjes së ritmit të rritjes së popullsisë, rritjes së impaktit të teknologjisë së informacionit, rritja e kërkesave për pajisjet e teknologjisë së re që lidhet me kujdesin shëndetësor etj. Globalizimi i vazhdueshëm industrial ka një impakt të konsiderueshëm ekonomik në tregjet rajonale lidhur me makineritë. Puna e këtij KT ka impakt gjithashtu edhe në strategjinë e sigurisë bazë të makinerive. Disa çështje të tjera që mbulohen nga ky KT kanë të bëjnë me aspektet mekanike, të sigurisë funksionale, EMC dhe elektrike të lidhura me pajisjet elektrike shtëpiake dhe të ngjashme me to. Ky KT merret edhe me adoptimin e standardeve të përdorura në industri ku atmosfera shpërthyesë të gazeve, avujve, pluhurit dhe

Emri i institucionit:

DREJTORIA E PËRGJITHSHME E STANDARDIZIMIT

Dokumenti Nr.:

RC/DS/117

Titulli:

Plani strategjik i biznesit për DPS/KT

Versioni:

01

Faqe Nr.:

Faqe 2/6

mjegullës janë prezent ku këto standarde mbulojnë ciklin jetësor të pajisjeve duke i vënë theksin menaxhimit të riskut në ambientin e biznesit si një parim themelor në shumë kërkesa rregullatore OHS (Shëndetin dhe sigurinë e punonjësve). Standardet e adoptuara nga ky KT janë jetike për industrinë për prodhimin e pajisjeve, për sigurinë e konsumatorëve dhe përdoruesve të këtyre pajisjeve, për të menaxhuar rrezikun që shoqërohet me energjinë elektrike dhe pajisjet elektrike. Tregtia ndërkombëtare ndaj masave mbrojtëse të ndriçimit të integruar në impiante dhe ndërtesa është në rritje.

Teknologjia fotovoltaike është një teknologji e re për vendin tonë, sepse deri tani prodhimi i energjisë në Shqipëri bazohej në burimet ujore, shumë pak në atë termike. Kjo teknologji ka pak vite që ka marrë një zhvillim global për arsye të kostove efektive shumë aplikime jashtë rrjetit, për përdorim individual. Nisur nga kushtet klimatike specifike të Shqipërisë dhe masa të mara nga qeveria shqiptare për nxitjen e përdorimit të energjisë së rinovueshme nga burimet fotovoltaike për tju përgjigjur objektivave të parashtruara në strategjinë kombëtare të energjisë 2018-2030 dhe zhvillimin e menjëhershëm që mori ky sektor ne si KT na del detyra ti përgjigjemi këtyre sfidave dhe të fillojmë adoptimin e standardeve që lidhen me sistemet dhe pajisjet fotovoltaike për tja vënë ato në dispozicion bizneseve, organizmave dhe individëve të interesuar për këto standarde dhe që operojnë në fushën e fotovoltaikeve. Tashmë prodhimi global i energjisë nga burime fotovoltaike është rritur me ritme të shpejta dhe standardet bazë në lidhje me fotovoltaiket janë për kualifikimin e projektimit dhe aprovimin e tipit të moduleve dhe pajisjeve fotovoltaike, që lidhen me balancën e komponentëve të sistemit, të tilla si inverterat dhe kontrollorët e ngarkesës dhe për sigurinë rrjetit kur operohet me sistem me invertera të DC dhe ac të lidhur me rrjetin publik të furnizimit me energji. Shumë organizma ndërkombëtare merren me zhvillimin e standardeve të ndryshme në lidhje me fotovoltaiket por në veçanti seria e standardeve IEEE 1547 është nga më të rëndësishmit dhe që është në projekt për tu adoptuar nga IEC dhe CENELEC dhe lidhet me energjinë elektrike të prodhuar nga një sistem PV dhe të shpërndarën rrjetin publik të furnizimit

Kërkesat e sigurisë shërbejnë për mbrojtjen e konsumatorëve dhe përdoruesve të këtyre pajisjeve si dhe për eliminimin e barrierave në tregti.

B.2 Kërkesat e tregut

Kërkesat e tregut për pajisjet që mbulohen nga ky KT duhet të përputhen me kërkesat e përdoruesve, prodhuesve enteve rregullatore trupave të certifikimit etj. Rritja e sigurisë në përdorimin e pajisjeve elektrike shtëpiake është një tjetër kërkesë e përdoruesve dhe prodhuesve të këtyre pajisjeve. Gjithashtu Plani strategjik kombëtar për zhvillimin e energjisë së rinovueshme kërkon nga ne që ti përgjigjemi kërkesave dhe objektivave të parashtruara në këtë dokument, duke adoptuar të gjitha standardet që lidhen me prodhimin dhe gjenerimin e energjisë nga burime të rinovueshme për ti ardhur në ndihmë dhe asistuar përdoruesit, prodhuesit, investitorët dhe rregullatorët që operojnë në këtë fushë. Konsumatorët e standardeve që lidhen me sigurinë e makinerive janë prodhuesit, autoritet e survejimit të tregut etj për të cilët kërkohet një punë intensive për ti asistuar në detajimin e ligjeve teknike dhe rregullave që lidhen me sigurinë e makinerive. Gjithashtu duke marrë parasysh aksidentet e ndodhura si rrjedhojë e instalimeve elektrike në ndërtesa si rezultat i luhatjeve të tensionit, shokut elektrik dhe mbivoltageve, TC 64 ka rishikuar fushën e zbatimit dhe duke ndryshuar edhe emrin e KT duke zgjeruar dhe zhvilluar punën për standardizimin në fushën e mbrojtjes së konsumatorëve ndaj shokut elektrik, për instalime elektrike të sigurt në ndërtesa, pajisjet e përdorura në instalimet elektrike në ndërtesa, zyra dhe instalime në vendndodhje të veçanta. Sistemet elektronike të ndërtesave dhe shtëpive kërkojnë shtrirje të fushës së zbatimit të standardeve që lidhen me aksesorët elektrikë të përdorur gjatë instalimeve të prizave çelësive etj.

Kërkesat e tregut ndikojnë në punën e TC 72 që përfshijnë: kalimi në ftohës alternativë (ndikimi i jashtëm); përputhshmëria elektrike, elektromagnetike, siguria funksionale dhe aspektet mekanike; shtytje për

	Emri i institucionit: DREJTORIA E PËRGJITHSHME E STANDARDIZIMIT	Dokumenti Nr.: RC/DS/117	
	Titulli: Plani strategjik i biznesit për DPS/KT	Versioni: 01	Faqe Nr.: Faqe 3/6

standarde ndërkombëtare të thjeshta dhe me kosto të ulët; ciklin më të shkurtër të jetës së produkteve; *Smart Grid* (lidhja e aplikacioneve të klientëve). Gjithashtu aspektet mjedisore janë shumë të nevojshme për konsumatorin, për industrinë elektroteknike që lidhen me ciklin jetësor të produkteve elektrike dhe elektronike.

B3 Trendet në teknologji

Ecuria e teknologjive, kërkesat ligjore dhe të dhënat shkencore mbi ndikimet mjedisore kanë çuar në kërkesa dhe mundësi shtesë mjedisore, kalimi në ftohës alternativë (ndikimi i jashtëm); përputhshmëria elektrike, elektromagnetike, siguria funksionale dhe aspektet mekanike; shtytje për standarde ndërkombëtare të thjeshta dhe me kosto të ulët; ciklin më të shkurtër të jetës së produkteve; *Smart Grid*, zhvillimi i standardeve për tju përgjigjur përdorimit të pajisjeve të reja elektrike që përdoren në instalimet elektrike të shtëpive dhe ndërtesave etj . Shembujt përfshijnë mundësi në mbarë botën për krijimin e skemave të harmonizuara ndërkombëtare për t'u adresuar

- efektet e kursimit të energjisë nga produktet me efikasitet të energjisë,
- Vlerësimi i ciklit jetësor të emetimit të GS nga produktet, dhe
- mungesa e burimeve.

Tendencat në standardizim përfshijnë:

- Një zhvendosje e vazhdueshme e fokusit nga një fazë specifike e ciklit jetësor në të gjithë ciklin jetësor. Ky trend çon në çështje të zinxhirit të furnizimit duke përfshirë shkëmbimin e informacionit, bashkëpunimin dhe menaxhimin;
- Përdorimi i metodologjive dhe mjeteve të Vlerësimit të Ciklit të Jetës (LCA) për të vlerësuar ndikimet mjedisore të produkteve dhe proceseve gjatë gjithë ciklit jetësor;
- Shtrirja e vlerësimit mjedisor po kalon nga një produkt në zgjidhjet e plota të sistemit, si p.sh adresimi i çështjeve të urbanizimit nëpërmjet infrastrukturave (p.sh. Qytetet e zgjuara). Softuerët dhe integrimi i pajisjeve elektrike mjekësore me sistemet IT kërkon një punë të vazhdueshme për rishikimin teknik të një pjese standardesh dhe zhvillimin e standardeve të reja.

Përdorimi i qarqeve elektronike (përfshirë elementët e programueshëm) për të ofruar një funksion të lidhur me sigurinë dhe efektet e fenomeneve elektromagnetike në qarqe të tilla do të ndikojnë ndjeshëm në dizajn dhe ndërtimi i pajisjeve të ardhshme. Përveç kësaj, prodhuesit po përdorin rrjetin e telekomunikacionit për të mundësuar kontrollin në distancë të pajisjeve dhe shërbimin në distancë të pajisjeve që përfshijnë qarqe elektronike të programuara - ky aspekt i shërbimit dhe përdorimit të pajisjes pritet të rritet.

Zhvillimi i baterive gjithnjë e më të fuqishme dhe kompakte ka çuar në përdorimin e tyre për të fuqizuar një gamë gjithnjë në rritje të pajisjeve. Të gjitha këto aspekte kanë një ndikim të rëndësishëm në zhvillimin e sigurisë së pajisjes.

B.3 Treguesit sasiorë të mjedisit të biznesit

Përdoruesit e standardeve të adoptuara nga KT 6 përfshijë konsumatorët, prodhuesit e pajisjeve, organizmat e certifikimit dhe laboratorët e testimit, shitësit dhe autoritetet kombëtare të inspektimit dhe kanë përdorim të gjerë si në nivel rajonal dhe kombëtar. Përdorimi i qarqeve të integruara për të arritur sigurinë në funksionim dhe efektet e fushës elektromagnetike, integrimi i këtyre pajisjeve me sistemet e rrjeteve IT etj kanë bërë të mundur rritjen e kërkesës për adoptim për këto standarde. Po kështu ulja e efekteve në mjedis duke shmangur ndotjen mjedisore, uljen e zhurmës së emetuar nga pajisjet dhe makineritë e mbuluara nga ky KT është një tjetër aspekt që rrit kërkesën për këto standarde.

	Emri i institucionit: DREJTORIA E PËRGJITHSHME E STANDARDIZIMIT	Dokumenti Nr.: RC/DS/117	
	Titulli: Plani strategjik i biznesit për DPS/KT	Versioni: 01	Faqe Nr.: Faqe 4/6

Standardet e adoptuara nga ky KT kanë përdorim të gjerë dhe synojnë:

- përmirësimin e cilësisë së produktit;
- kontrollin e prodhimit;
- sigurinë e pajisjeve;
- përmirësimin e konkurrencës;
- ndihmën në globalizimin e ekonomisë të bazuar në konkurrencë;

C Përfitimet

Puna e KT 6 duhet të rezultojë në adoptimin e standardeve që do të mundësojnë:

- mbështetjen e prodhuesve të pajisjeve elektrike për sigurinë dhe kërkesat shëndetësore të specifikuara në direktivat LVD dhe EMC, për të hequr barrierat teknike në tregti dhe krijimin e një tregu të përbashkët evropian;
- lehtësimin e lidhjes midis prodhuesve, konsumatorëve dhe organeve përgjegjëse për inspektimin dhe testimin teknik;
- mbështetjen për legjislacionin evropian;

D Pjesëmarrja në KT 6 dhe përfshirja e palëve të interesit dhe SME-ve

Në KT 6 ka përfaqësues nga subjekte private, KESH dhe organizmi i inspektimit IQT, i cili merret direkt me kontrollin e tregut, vlerësimin e konformitetit për produkte elektroshtëpiake dhe standardeve që lidhen me direktivën LVD dhe EMC. Palët e interesuara në raste të veçanta për probleme specifike mund të emërojnë ekspertët e tyre në grupet e punës të ngritura nga KT për çështje specifike. SME do të përfshihen në punën e KT nëpërmjet ekspertëve dhe duke marrë pjesë aktivisht në mbledhjet e KT duke folur gjatë mbledhjes për njohuritë më të fundit të teknologjisë, duke ndarë njohuritë teknike dhe diskutuar për kërkesat teknike të një standardi

E Objektivat dhe strategjitë

E.1 Objektivat e përcaktuara nga KT 6

- Miratimi i standardeve, në përputhje me procedurat për hartimin dhe adoptimin e standardeve shqiptare dhe dokumentet e tjera të standardizimit, për sigurinë e përdoruesve të pajisjeve elektrike që mbulohen nga ky KT, duke përgatitur çdo 6 muaj programin e punës së KT;
- Adoptimin e standardeve të harmonizuara nën direktivat e *New Approach*-it në masën 100 %, duke bërë ndryshimet në listat e standardeve nën Direktivat sa here që ato përditësohen;
- Përfaqësimi i interesave kombëtare në organizmat evropiane dhe ndërkombëtare kur ajo kërkohet;
- Aplikimi i parimeve themelore të standardizimit;
- Përgatitja dhe pasurimi me terma të reja të fushës i fjalorit terminologjik;
- Mirëmbajtja e standardeve të nevojshme për prodhuesit dhe sigurinë e përdoruesve të pajisjeve elektrike, autoritetet kombëtare përgjegjëse për sigurinë e pajisjes dhe trupat përgjegjës për certifikimin e sigurisë së pajisjes.
- Vazhdimi i identifikimit të fushave të reja teknike që kërkojnë vëmendje dhe krijimi i grupeve ose nënkomiteteve për një punë të tillë nëse është e nevojshme.
- Siguria, në veçanti siguria në transaksionet mbi rrjetin e jashtëm publik dhe ueb-in janë një shqetësim i madh

- Teknologjitë robotike po bëhen gjithnjë e më të zakonshme dhe përdoren gjerësisht, duke përfshirë sektorët e ndryshëm dhe llojet e produkteve. Pajisjet elektrike shtëpiake dhe të ngjashme janë prekur tashmë tani dhe do të ndikohet gjithnjë e më shumë në të ardhmen.
- Versionet e reja të direktivave LVD dhe MD do të kërkojnë një rishikim të ri të standardeve për mbulimin e aspekteve të sigurisë së lajmeve të kërkuara nga kërkesat e reja thelbësore dhe në veçanti Inteligenca Artificiale dhe funksionimi në distancë.

E.2 Strategjitë e përcaktuara për arritjen e objektivave

Përmbushja e objektivave të KT 6 bazohet në punën për adoptimin e standardeve evropiane dhe ndërkombëtare si standarde shqiptare, duke bashkëpunuar me KT "pasqyrë" të CENELEC dhe IEC si më poshtë:

IEC/SC 23E	Ndërprerësit e qarqeve dhe pajisje të ngjashme për aplikime shtëpiake dhe të ngjashme me të
CLC/SR 23E	Ndërprerësit e qarqeve dhe pajisje të ngjashme për aplikime shtëpiake dhe të ngjashme me të
CLC/SR 61	Siguria e pajisjeve shtëpiake dhe pajisjeve elektrike të ngjashme me to
CLC/TC 62	Pajisjet elektrike në praktikën mjekësore
CLC/TC 79	Sistemet e sigurisë elektronike dhe të alarmit
IEC/TC 79	Sistemet e alarmit
CLC/TC 23BX	Çelësat, bokset dhe mbylljet për përdorime shtëpiake dhe të ngjashme me to, prizat dhe spinat për rrymën e vazhduar dhe përfshin edhe karikimin e automjeteve elektrike
CLC/TC 116	Siguria e veglave që operojnë me motor elektrike
CLC/TC 72	Komandimi automatik për përdorim shtëpiak
IEC/TC/111	Standardizimi mjedisi për produktet dhe sistemet elektrike dhe elektronike
CLC/TC 111X	Mjedisi
IEC/SC 31G	Aparatet e sigurisë së brendshme
IEC/TC/31M	Pajisjet jo elektrike dhe sistemet mbrojtëse për atmosfera shpërthyes
IEC/TC/31	Aparatet elektrike për atmosfera potencialisht shpërthyes
CLC/SC 31-1	Rregullat për instalim
CLC/SC 31-8	Pajisjet për lyerjen dhe shkëlqimin elektrostatik
CLC/TC 31	Aparatet elektrike për atmosfera potencialisht shpërthyes
IEC/TC/61	Siguria e pajisjeve shtëpiake dhe pajisjeve elektrike të ngjashme me to
IEC/TC/61B	Siguria e furrave me mikrovalë për përdorim shtëpiak
IEC/TC/61C	Pajisjet shtëpiake për ftohje
IEC/TC/61D	Pajisjet për kondicionimin e ajrit për përdorim shtëpiak dhe të ngjashëm me të
IEC/TC/61E	Siguria e pajisjeve elektrike për përdorim tregtar
IEC/TC/61H	Siguria e pajisjeve elektrike të fermave
IEC/TC/61J	Pajisjet elektrike të pastrimit me motor për përdorim industrial
CLC/TC 61	Siguria e pajisjeve shtëpiake dhe pajisjeve elektrike të ngjashme me to
CLC/TC 44X	Siguria e makinerive: aspektet elektroteknike

F Planifikimi

	Emri i institucionit: DREJTORIA E PËRGJITHSHME E STANDARDIZIMIT	Dokumenti Nr.: RC/DS/117	
Titulli: Plani strategjik i biznesit për DPS/KT		Versioni: 01	Faqe Nr.: Faqe 6/6

Për realizimin e objektivave të mësipërme ky KT organizon punën sipas procedurave dhe instruksioneve të punës dhe në përputhje me manualin e cilësisë për adoptimin e standardeve evropiane dhe ndërkombëtare, si dhe duke ju përgjigjur në kohë dhe me cilësi të gjitha sfidave dhe detyrave që rrjedhin nga angazhimet e DPS në organizmat evropiane dhe ndërkombëtare.

G Financimi

Kryetari dhe anëtarët e KT punojnë mbi baza vullnetare dhe pa pagese
 Sekretari i KT është punonjës i DPS.

Sekretari i DPS/KT 6

(Arjana LLANGOZI)